

A R G A T H E L I A,

five

A R G I L E.

Vlta lacum *Lomundum & Lennox* partem Occiduam se expandit juxta *Clude* aestuarium *Argathelia*, quæ & *Argadie* Latine, vulgo *Argile*, rectius *Argathel*, & *Argytil*, id est, *Iuxta Hibernicos*, vel, ut veteres schidæ habent, *Margo Hibernia*. *Hibernia* enim adjacet, cuius incolas *Gwirthil* & *Gaothel* appellant Britanni. Regio longe lateque procurrit pescosis lacibus lacinata, & montibus ad armenta pascendis alibi percommoda, in quibus feræ vaccæ & cervi vagantur; ad littus autem scopolis & nigricantium montium sterilitate horrexit. Hac in parte, ut author est Beda, *Britannia post Britones & Pictos tertiam Scotorum nationem in Pictorum parte recepit*. *Qui duce Reuda de Hibernia egressi*, vel amicitia vel ferro fibi met inter eos sedes, quas hactenus habent, vindicarunt. A quo videlicet duce usque hodie *Dalreudini* vocantur: nam lingua eorum *Dal* partem significet. Et paulo post: *Hibernia propria Scotorum patria*, ab hac egressi *tertiam in Britannia Britonibus, & Pictis gentem addiderunt*. Est autem sinus maris permáximus qui antiquitus gentem *Britonum à Pictis* secernebat. *Qui ab Occidente in terras longo spatio irrumperit, ubi est civitas Britonum munitissima usque bode, que vocatur Alcluith*. Ad cuius videlicet sinus partem *Septentrionalem Scori* (quos diximus) advenientes filii locum patria fecerunt. Nominis illius *Dalreudin* vestigia jam supersunt, quod scio, plane nulla, nec apud authores quidem, nisi eadem sit cum *Dalrieta*. In vetusto enim libello de divisione *Albaniæ legimus de Kinnadio*, quem *Scotorum Regem fuisse constat, & Pictos debellasse, hec ipsissima verba, Kinnadius biennio antequam perenit in Pictaviam* (sic *Pictorum regionem vocat*) *Dalrieta regnum suscepit*. *Dalrea* etiam ali cubi hoc tractu in recentiori memoratur historia, ubi infelicititer Rex Robertus Brus pugnavit.

Comites Argile.

Ut huic provinciæ jus per *Iusticiarios Itinerantes*, *Perthi* administraretur, quando Regi visum fuerit, sanxit R. Iacobus IV Ordinum regni auctoritate. Sed ipsi Comites sua in quibusdam jura habent Regalia, viri amplissima auctoritate & numerosa clientela, qui ab antiquis *Argathelia* Regulis per inumeros pro avos genus deducunt, & à *Cambello* ipsorum castro cognomen acceperunt; Comitisque honorem & titulum Regi Iacobo Secundo acceptum ferunt, qui (ut proditum est) *Colinum Dominum Cambell Argathelia Comitem* propter virtutem & familie dignitatem investivit. Cujus posteri propitia Regum gratia jam aliquandiu fuerunt *Iustitiarii Regni Scotiæ*

generales (sive ut illi loquuntur) *Iustitiarii generaliter constituti*, & *Aulæ Regii Praefecti*.

[Archibałdus circa 1630 renunciavit juri ADDIT. *Iultitiarii generalis*, ob quam causam Rex ei concessit jurisdictionem *Insularum Argatheliæ, Hebridum, &c.* In postremo Regis adventu circa 1640 creatus est Marchio de Argyl.

Hoc peculiare habent Marchiones de Argyl, jam ab antiquo & longo tempore, ut quando filias elocant, amici & clientes illorum dotem persolvere tenentur, & propter id conveniuntur & taxantur secundum quantitatem equorum & boum. Legitur in *Cragii feidis*, Dominum de Argyl concessisse clienti suo Constantino *Walkenshau* quasdam terras, ut paratus esset quando vocaretur, machinas majores tempore belli explodere.]

P E R T H I A,

PERTH SHIRIFDOME.

E Gremio montium Albaniæ *Taus* s. totius *Tampli*. *Scotiæ maximus* se fundit, primumque per agros proruit, donec in lacum diffusus satis insulosum cursum cohibet. Inde ripis coarctatus *Pertbiæ* regionem amplam & fœcunde opimam irrigans, *Amund* rivulum ex *Atholia* prolabentem suscipit.

Hæc *Atholia* (ut de via paulo deflectam) malefici mulieribus infamis, regio fatis fertilis saltuosas habet convales, ubi *SYLVÆ CALDONIA* variis anfractibus umbrarum horrore, ursorum, nec non immanium taurorum jubarum, quos modo memoravi, latibulis formidolosa, olim longe lateque per regiones circumquaque se explicuit. Locorum hic gloria parva, sed Comitum sane memoria insignis.

Thomas filius Rollandi de *Gallovidia* junior jure uxorio fuit Comes *Atholiæ*, cuius filius Patricius à *Bissetis* æmulis *Haddingtoniæ* occisus in cubiculo, ædibus in quibus egit mox incensis, ut fortuito incendio periisse videretur. Comitatu autem successit David de *Hastings*, qui Patricij duxerat materteram, cuius filius David ille de *Strathbog* dictus videatur, qui paulo post, regnante apud Anglos Henrico Tertio, Atholiæ Comes duxit alteram filiam & hæredem Richardi filii nothi Ioannis Regis Angliæ cum longe lautissima in Anglia hæreditate, quæ illi enixa duos filios Ioannem Comitem Atholiæ, qui fluxa fide sublimi suspendio, patibulo scilicet quinquaginta pedum alto, periit, & Davidem Comitem Atholiæ, cui ex nuptiis cum altera filia & hærede Ioannis Comini de *Badzenoth*, ex una hæredum *Audomari de Valentina* Comitis *Penbrochiae* magnæ obtigerunt possessiones. Illi natus David, qui inter Angliæ Comites ad Comitia Angliæ Parliamentaria sub Edwardo Secundo subinde evocatus, & factus *Locum tenens* Scotiæ sub R. Edw. Balliolo ceci-

*Athol.**Sylvæ Caldonia.**Comites Atholiæ.**Chronicon Maitross.*